

Energistöd för plånbok och miljö

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

LÄNSSTYRELSENS
MEDDELANDESERIE
2008:11
PLAN- OCH BOSTADSENHETEN
ISSN 1400-4712

Innehållsförteckning:

Inledning sid 1

Bostäder, energikällor och energideklaration sid 3-4

Att tänka på, bli energismartare sid 5

Riksdagens klimatstrategi sid 6

Statliga energistöd och beviljade bidrag sid 6-8

Fördelade energi- och radonstöd, kommunvis sid 9

Radon och hälsorisker, radonbidrag sid 10

Fördelade radonbidrag, kommunvis sid 11

Bestämmelser för statliga stöd sid 12

Inledning:

Det finns en mängd faktorer i inomhusmiljön som kan påverka hälsan. Omfattande arbete har under årens lopp lagts ned på att successivt begränsa miljöfaktorer som inverkar negativt på vår hälsa som exempelvis radon, ventilation och utsläpp från uppvärmningen av våra byggnader. Innehållet i den luft vi andas inomhus måste anses vara av stor betydelse eftersom vi vistas inomhus ca. 90 procent av vår livstid. En fungerande ventilation anpassad för den verksamhet som bedrivs i byggnaderna är grundläggande för att få till stånd en god inomhusluft.

Sedan tidigare finns obligatorisk funktionskontroll av praktiskt taget alla ventilationssystem i landet. En påbyggnad av detta krav genomfördes av regeringen den 21 december år 2006 i lagen (2006:1592) om energideklarationer. Lagen omfattar de flesta byggnader som villa, radhus, flerbostadshus och hus med lokaler. Undantag finns dock för vissa typer av byggnader som exempelvis byggnader som huvudsakligen används för andakt eller religiös verksamhet, industrianläggningar, verkstäder, ekonomibyggnader för jordbruk eller skogsbruk. I Boverkets föreskrift (BFS 2007:4) till lagen om energideklarationer finns närmare preciserat vilka byggnader som skall respektive inte skall energideklarerat.

Syftet med energideklarationen är att konsumenter genom lättillgänglig och saklig information ska ges möjlighet att fatta beslut om sin energianvändning och därmed minska sina energikostnader samt ett klarläggande av faktorer som har betydelse för människors hälsa som exempelvis radon, fukt och mögel.

Att säkerställa en god inomhusmiljö är också delmål till det nationella miljö kvalitetsmålet, God bebyggd miljö. I miljömålet, god inomhusmiljö (delmål 7), har riksdagen beslutat att år 2020 ska byggnader och dess egenskaper inte påverka hälsan negativt. Därför ska det säkerställas att:

- ✚ Samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid senast år 2015 har en dokumenterad fungerande ventilation.
- ✚ Radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 är lägre än 200 Bq/m³ inomhusluft.
- ✚ Radonhalten i alla bostäder år 2020 är lägre än 200 Bq/m³ inomhusluft.

Staten lämnar sedan ett antal år tillbaka bidrag till att energieffektivisera och konvertera till förnybara energikällor samt för att radonsanera i egna hem. Minskningen i miljömålet, energianvändning m.m. i byggnader (delmål 6) i god bebyggd miljö, bör vara 20 % till år 2020 och 50 % till år 2050 i förhållande till användningen år 1995. Till år 2020 skall beroendet av fossila bränslen för energianvändningen i bebyggelse sektorn vara brutet.

Det är vår förhoppning att denna rapport kan bidra till ett ökat kunskapsunderlag om att spara energi och vad de statliga bidragen för att radonsanera och energieffektivisera har och kan användas till och därigenom främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi och en minskad el- och olje användning i bostäder och offentliga lokaler samt för en bättre inomhusmiljö.

Uppsala april år 2008

Tomas Östlund
Plan- och bostadsenheten

Bostäder

Antalet bostäder ökar i Sverige, liksom antalet personer.

Jämfört med år 1970 har antalet bostäder ökat med 40 procent, till nära 4,4 miljoner. Sveriges befolkning har ökat med ca. 11 procent, till drygt 9 miljoner. Tillsammans gör vi av med 148,8 terawattimmar (Twh) av Sveriges totala energianvändning på bostäder och lokaler. Drygt 60 procent av den energianvändningen går till uppvärmning och varmvatten.

Från olja till el och fjärrvärme

År 2003 var den totala användningen av fossila bränslen för bostäder och lokaler 27,3 Twh jämfört med 118,6 Twh år 1970. Minskningen beror till stor del på att vi har gått från olja till el och fjärrvärme för att värma våra bostäder och lokaler. Å andra sidan har den totala användningen av el ökat från 4,7 Twh år 1970 till 22,6 Twh år 2003. Idag kan vi dock se att den totala energianvändningen av el börjar minska.

Vilka energikällor är bäst och sämst?

Energikällor kan delas in i förnybara och icke-förnybara.

De vanligaste förnybara energikällorna är vattenkraft och biobränslen. Även vindkraft håller på att bli vanlig. Solvärme är vanlig på sina håll. Vågkraft ser ut att kunna bli en vanlig energikälla. Solceller (el från solljus) är för närvarande alldeles för dyrt för att kunna konkurrera med de billigaste energikällorna.

Förnybara är bäst

Förnybara energikällor är bäst eftersom de inte gör slut på jordens resurser. Men även dessa har vissa miljömässiga eller andra nackdelar. Vattenkraften exempelvis, är ekonomiskt konkurrenskraftig, men påverkar miljön så mycket där den byggs att vi i Sverige har bestämt att den helst inte ska byggas ut mer.

“Det går inte att hålla på och elda med ändliga resurser som bara stiger i pris.”

Icke-förnybara är sämst

De icke-förnybara energikällorna är dels fossila bränslen som kol, olja och naturgas, dels kärnkraft. De fossila bränslena ger utsläpp av koldioxid som förstärker växthuseffekten. Kol ger störst utsläpp av koldioxid i förhållande till hur mycket energi det ger. Problemet är att kol är det billigaste energislaget av alla. Det finns gott om kol i världen, och det finns i många länder, så det är en stor trygghet för de länderna att ha kol.

Varför har riksdagen beslutat om en lag om energideklarationer och vad är en energideklaration?

Energideklarationen beskriver en byggnads energianvändning. Lagen om energideklarationer bygger på ett EG-direktiv som syftar till att göra våra byggnader mer energieffektiva. På så sätt ska vi skapa ett hållbart samhälle och minska EU:s beroende av importerad energi. Sveriges riksdag antog i juni 2006, miljömålet att med utgångspunkt i 1995 års användning minska energianvändningen med 20 procent till 2020 och 50 procent till 2050. Genomförda åtgärder som föreslagits i energideklarationen är ett steg för att uppfylla dessa mål. En oberoende expert tar tillsammans med byggnadsägaren fram uppgifter som kan leda till förslag på kostnadseffektiva åtgärder för byggnaden. Genom att sedan genomföra dessa kan både pengar och miljö sparas. En sammanfattning av energideklarationen ska finnas tillgänglig för allmänheten så att de boende eller besökare till byggnaden kan ta del av resultatet. På så sätt blir vi alla mer energimedvetna med tiden.

Bakgrund

Den första oktober infördes lagen (SFS 2006:985) om energideklaration för byggnader. Lagen innehåller skyldighet för ägare till byggnader av olika slag att deklarerar sina byggnader med hjälp av en oberoende expert. Deklarationen ska sedan elektroniskt skickas in på framtagna blankett till Boverket som upprättar ett register för ändamålet. I vissa byggnader ska resultatet av energideklarationen anslås på väl synlig plats i byggnaden. Den nämnd i kommunen som ansvarar för byggfrågor ska utöva tillsyn över om dessa byggnadsägare har anslagit sin deklaration.

När?

Till årsskiftet 2008/2009 ska hyres- och bostadsrättshus, lokaler och specialbyggnader över 1.000 kvm ha genomgått en energideklaration. Nya byggnader ska deklarerar senast två år efter det att byggnaden har tagits i bruk (dock inte senare än två år efter att slutbevis utfärdats). Energideklarationen gäller i tio år. När en byggnad – eller andel av byggnad säljs ska den som äger byggnaden ansvara för att det finns en energideklaration som inte är äldre än tio år.

Äger du en villa?

Eller tänker du köpa hus? Med hjälp av energideklarationen, som ska finnas vid försäljning fr om den 1 januari år 2009, kommer såväl säljare som köpare att få en tydlig bild av energianvändningen. Det blir lättare att värdera helheten i och med de åtgärder som den oberoende experten föreslår. Lagen är till för att hjälpa dig som äger, köper, hyr eller hyr ut att spara pengar och skona hälsan och miljön.

Det finns en mängd fördelar med energideklarationen

- ✓ Den visar hur ditt hus mår
- ✓ Den utgör underlag när du vill genomföra och kanske söka bidrag/statligt stöd för insatserna
- ✓ Den upplyser om andra viktiga undersökningar av exempelvis ventilation och radon
- ✓ Den ger referensvärden så att du kan jämföra din byggnad med andra liknande byggnader
- ✓ Den ger dig förslag på kostnadseffektiva förbättringsåtgärder som du och ditt hus mår bra av
- ✓ Den bidrar till ett hållbart samhälle genom att motverka växthuseffekten

Undantag

En del byggnader är generellt undantagna från kravet på energideklaration. Det rör sig till exempel som:

- Byggnader som förklarats som byggnadsminnen – undantag gäller endast i vissa fall
- Byggnader som används för religiös verksamhet
- Industrianläggningar och verkstäder
- Fritidshus med högst två bostäder
- Tillfälliga byggnader som ska användas i högst två år
- Ekonomibyggnader för jordbruk och skogsbruk
- Fristående byggnader med en golvaarea som är mindre än 50 kvm

eNyckeln – verktyg för fastighetsägare
eNyckeln är en webbaserad databas. I databasen kan fastighetsägare lämna uppgifter avseende energianvändningen i flerbostadshus och lokaler till Energimyndighetens officiella statistik. De uppgifter som lämnas i eNyckeln kan också användas som underlagsuppgifter till energideklarationen. På så sätt kan fastighetsägare rapportera in uppgifter till den officiella energistatistiken och energideklarationen i ett system och på en och samma gång.
eNyckeln har utvecklats på initiativ av Energimyndighetens beställargrupper för bostäder och för lokaler. Fastighetsägare och byggherrar som HSB, Poseidon, Svenska Bostäder, NCC, Boulton och Brostaden har bidragit till utvecklingen av eNyckeln.
<http://www.enyckeln.se>

Att tänka på, bli energismart

- ✚ Att tilläggsisolera vindsbjälklaget är ofta lönsamt. Det är en billig åtgärd som sparar mycket energi.
- ✚ Att med energieffektiva fönster behövs inte lika många radiatorer i huset
- ✚ Att tilläggsisolering av ytterväggar sällan lönar sig som enskild åtgärd. Däremot kan man göra det i samband med att du ska renovera fasaden. Samma sak gäller för golvet.
- ✚ Att om du lägger in golvvärme mot mark bör du ha ungefär 250 mm isolering. Kontrollera också fuktskyddet och radonskyddet mot mark.
- ✚ Att täta sitt hus är en billig och effektiv åtgärd. Se alltid till att luftväxlingen är tillräcklig!
- ✚ Att det är temperaturskillnaden mellan inomhus- och utomhusluften som styr ventilationen i ett hus med självdrag. Därför fungerar ventilationen dåligt när det är vart ute
- ✚ Att en ny pelletspanna är effektivare och bekvämare jämfört med en oljepanna som byggs om för pellets.
- ✚ Att pelletseldning kräver ett förråd på ca. 6-7 kubikmeter för att få bästa ekonomi
- ✚ Att fjärrvärme ofta är ett energismart sätt att värma hus i tätorter
- ✚ Att en solfångare kan svara för hela eller stora delar av behovet av varmvatten och värme under större delen av året
- ✚ Att energiåtgången ofta blir större med golvvärme än med radiatorer. Golvvärme kräver också välisolerade fönster, för att undvika kallras
- ✚ Att ombyggnad och byte av värmesystem kan förändra inomhusklimatet och skyddet mot radonförekomst. En panna håller källaren torr, men byte till t. ex. värmepump kan ge fukt i källaren, skorstensstocken och på vinden.
- ✚ Att du sparar runt 500 kwh per år om de tio mest använda glödlamporna byts ut till lågenenergilampor. Kom ihåg att lågenenergilampor innehåller kvicksilver. När de slutat fungera ska de lämnas till kommunens insamling för elavfall som finns på återvinningscentralerna
- ✚ Att stänga av helt, undvika standbylägen och att dra ut sladdar till transformatorer och laddare när de inte används
- ✚ Att släcka i de rum som ingen är i
- ✚ Att låta tvätten självtorka
- ✚ Att välja de mest energisnåla hushållsapparaterna när du köper nytt
OBS! Att vid ombyggnad av sitt hus så är det viktigt att efter åtgärder göra en radonmätning av sitt hus.

Energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor

Den svenska klimatpolitiken utgår från klimatstyrning. Det innebär att riksdagen fastställer övergripande mål utifrån vilka sedan styrmedel införs och åtgärder genomförs. Med jämna mellanrum utvärderas om målen förväntas nås och hur effektiva de använda styrmedlen är. På så vis kan den strategi som krävs för att nå målen justeras. Priset på utsläppsätter påverkar priset på el i EU:s handelsystem och en minskad efterfrågan torde i någon mån leda till att priset på utsläppsätter dämpas under en handelsperiod och bidrar därmed till att det uppsatta utsläppsmålet för den handlande sektorn kan uppnås till en lägre kostnad. Det är med tanke på den långsiktiga utsläppsutvecklingen, som måste minska, som åtgärder för effektivare energianvändning i bostadssektorn är särskilt viktiga. Denna redovisning redogör för de statliga energibidrag som finns och som funnits från år 2000 och framåt.

Konvertering från elvärme till annan individuell värmekälla (värmepump, biobränsle)

Bidraget infördes år 1998 men stoppades under år 1999. Bidraget återinfördes från och med den 1 juni år 2001. De nya reglerna gav möjlighet även till delkonvertering vilket inte varit möjligt tidigare. Efter nytt regeringsbeslut den 11 juni år 2002 upphörde dock bidraget vid utgången av år 2003. Bidragsgivningen fortsatte dock så länge bidragsmedlen fanns fram till den 16 december år 2005 och då för ärenden som kommit in till länsstyrelsen före den 1 februari år 2003. Bidraget gavs i syfte att minska elanvändningen i små- eller flerbostadshus samt bostadsanknutna lokaler, exempelvis dagis och skolor. Under åren 2001 – 2005 har bidrag lämnats med drygt 7 miljoner kronor till 549 bostäder i länet till konvertering till alternativ uppvärmningskälla.

Beviljade bidrag

År	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat bidrag kr
2005	5	5	94 000
2004	32	41	502 000
2003	59	59	722 500
2002	348	354	4 066 500
2001	89	90	1 672 440

Bidraget upphörde under år 2005.

Konvertering från elvärme till fjärrvärme

Även detta bidrag stoppades under år 1999 för att sedan återinföras från och med den 1 juni år 2001. Bidrag gavs till hel- eller delkonvertering till både små- och flerbostadshus samt bostadsanknutna lokaler. Enligt regeringsbeslut den 11 juni år 2002 upphörde dock bidraget vid utgången av januari år 2003. Bidragsgivningen fortgick dock så länge bidragsmedel fanns fram till utgången av september år 2005 och då för ärenden som kommit in till länsstyrelsen före den 1 februari år 2003. Under åren 2001 – 2005 har bidrag beviljats med nästan 900 000 kr till 66 st bostäder i länet för konvertering från elvärme till fjärrvärme.

Beviljade bidrag

År	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat bidrag kr
2005	0	0	0
2004	0	0	0
2003	5	5	64 000
2002	20	24	276 000
2001	18	37	555 000

Bidraget upphörde under år 2005.

Ju mindre mängd energi som går åt till uppvärmning, varmvatten, belysning och apparater i hushållet, desto mindre påverkar vi miljön. Och gemensamt behöver vi minska vår samlade energianvändning rejält för att minska växthuseffekten.

Konvertering från oljeuppvärmning och direktverkande el

Bidragen infördes den 1 januari år 2006 i syfte att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi i bostads- och fritidshus samt en minskad oljeanvändning för uppvärmningsändamål i bostäder för ett minskat utsläpp av växthusgaser.

Bidragsberättigade åtgärder vid konvertering från oljeuppvärmningssystem, max 30 procent av kostnaden, dock högst 14 000 kronor/bostadslägenhet i småhus.

Anslutning till fjärrvärme, installation av berg-, sjö- eller jordvärmepump samt anordning för uppvärmning med biobränsle. Om anslutning skett till nämnda åtgärder kan stöd även utgå till solvärme med max 7 500 kronor/bostad.

Bidraget har efter regeringsbeslut under år 2007 upphört. En ansökan om stöd skulle senast den 1 mars år 2007 ha kommit in till länsstyrelsen.

Bidragsberättigade åtgärder vid konvertering från direktverkande elvärme i småhus, flerbostadshus, bostadsanknuten lokal och fritidshus, max 30 procent av kostnaden dock högst 30 000 kronor/bostadslägenhet eller bostadsanknuten lokal.

Bidragsberättigade åtgärder är installation av ett vattenburet distributionssystem inklusive radiatorer, abonnentcentral, värmeväxlare för fjärrvärmeanslutning, utrustning för värmeackumulering, samt byggnation av skorsten.

Under åren 2006 – 2007 har bidrag beviljats med nästan 13,7 miljoner kronor till 981 st. bostadslägenheter i länet för konvertering från el- och oljeuppvärmningssystem.

Beviljade bidrag

År	Ändamål	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat
2007	Konvertering från direktverkande el	50	53	1 364 456
	Konvertering från oljeuppvärmning	174	209	2 456 662
2006	Konvertering från direktverkande el	74	79	2 012 754
	Konvertering från oljeuppvärmning	621	640	7 860 782

Stöd för konvertering från direktverkande el **är** efter regeringens budgetproposition tänkt att finnas t. om. år 2010

Energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i offentliga lokaler

Investeringsstöd ges till lokaler för offentlig verksamhet i vissa byggnader och syftar till att främja en effektiv och miljöanpassad användning av energi. Stöd kan medges för flera olika åtgärder exempelvis konvertering av el eller fossila energikällor, installation av energieffektivt belysnings- och ventilationssystem med sammanlagt högst 10 miljoner kronor per byggnad. För de flesta åtgärder gäller att de ska ha påbörjats efter den 15 maj år 2005 och utförts senast den 31 december år 2008 (energikartläggningar har andra tider). Byggnadens ägare får stödet som lämnas i form av ett bidrag. Bidraget avser befintlig bebyggelse utom när det gäller installation av solcellsystem. Det är ram begränsat och kan alltså bara lämnas så länge det ryms inom den angivna ramen på 2 miljarder kronor (varav 100 miljoner ska gå till installationer av solcellsystem). Under åren 2005 – 2007 har sammanlagt 109 byggnadsägare beviljats stöd med drygt 48,4 miljoner kronor.

Beviljade bidrag

År	Antal ärenden	Antal byggnader	Beviljat bidrag kr
2007	39	39	21 636 716
2006	55	55	15 331 919
2005	15	15	11 448 882

Stöd för energieffektivisering och konvertering är efter regeringens budgetproposition tänkt att finnas t. om. år 2008

Det är kostsamt att elda med olja. Mellan år 1997 och 2006 steg oljepriset per kwh med 113 procent

Bidrag till solvärme i bostäder och bostadsanknutna lokaler

Bidraget ges till anläggningar för permanent boende och till lokaler som inte används för kommersiella och industriella ändamål. Dags och skolor är exempel på lokaler som kan få bidrag. Bidraget, som är rambegränsat, ges med max 7 500 kronor/lägenhet i småhus och med max 5 000 kronor/lägenhet i flerbostadshus eller bostadsanknuten lokal. För flerbostadshus och lokaler gäller även att bidraget inte får överstiga 25 procent av investeringskostnaden eller 250 000 kronor/fastighet. Under åren 2000 – 2007 har beviljats statligt bidrag med drygt 2,6 miljoner kronor för installation av solvärme i 488 bostäder och 2 skolor i länet.

Beviljade bidrag

År	Bostadshus/Lokaler	Antal ärenden	lägenheter	Beviljat bidrag kr
2007	Småhus	65	65	377 720
2007	Flerbostadshus	1	25	125 000
2006	Småhus	42	49	344 599
2005	Småhus	28	29	204 489
2004	Småhus	38	38	277 627
2003	Småhus	65	68	467 148
2002	Småhus	41	41	286 265
2001	Småhus	28	29	209 558
2001	Flerbostadshus	1	14	250 000
2000	Småhus	12	14	84 340
2000	Bostadsanknuten	2	-	15 190

Solfångare för värme och varmvatten är intressanta där värmebehoven överensstämmer med tillgänglig solinstrålning. Alla byggnader och anläggningar med varmvattenbehov under sommaren är utmärkta tillämpningsområden. Solvärme är speciellt intressant i de fall den kombineras med biobränslen. Då erhålls nära 100% förnybar värmeförsörjning och solvärmen kan stå för värmeförsörjningen på sommaren när biobränsleanläggningen har lägre verkningsgrad.

Bidrag till solvärme är efter regeringens budgetproposition tänkt att finnas t. om. år 2010

Installation av energieffektiva fönster i småhus

Detta är ett rambegränsat bidrag som överfördes från skattemyndigheten den 1 januari år 2007 till länsstyrelsen och ges för installation där ett eller flera fönster i befintliga småhus ersätts med energieffektiva fönster och där värmegenomgångskoefficienten (u-värdet) är högst 1,2. Stödet är 30 procent av material- och arbetskostnad som överstiger 10 000 kr. Bidraget är maximerat till högst 10 000 kr/småhus

Beviljade bidrag

År	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat bidrag kr
2007	150	150	1 402 824

Stöd till enerieffektiva fönster är efter regeringens budgetproposition tänkt att finnas t. om. år 2008

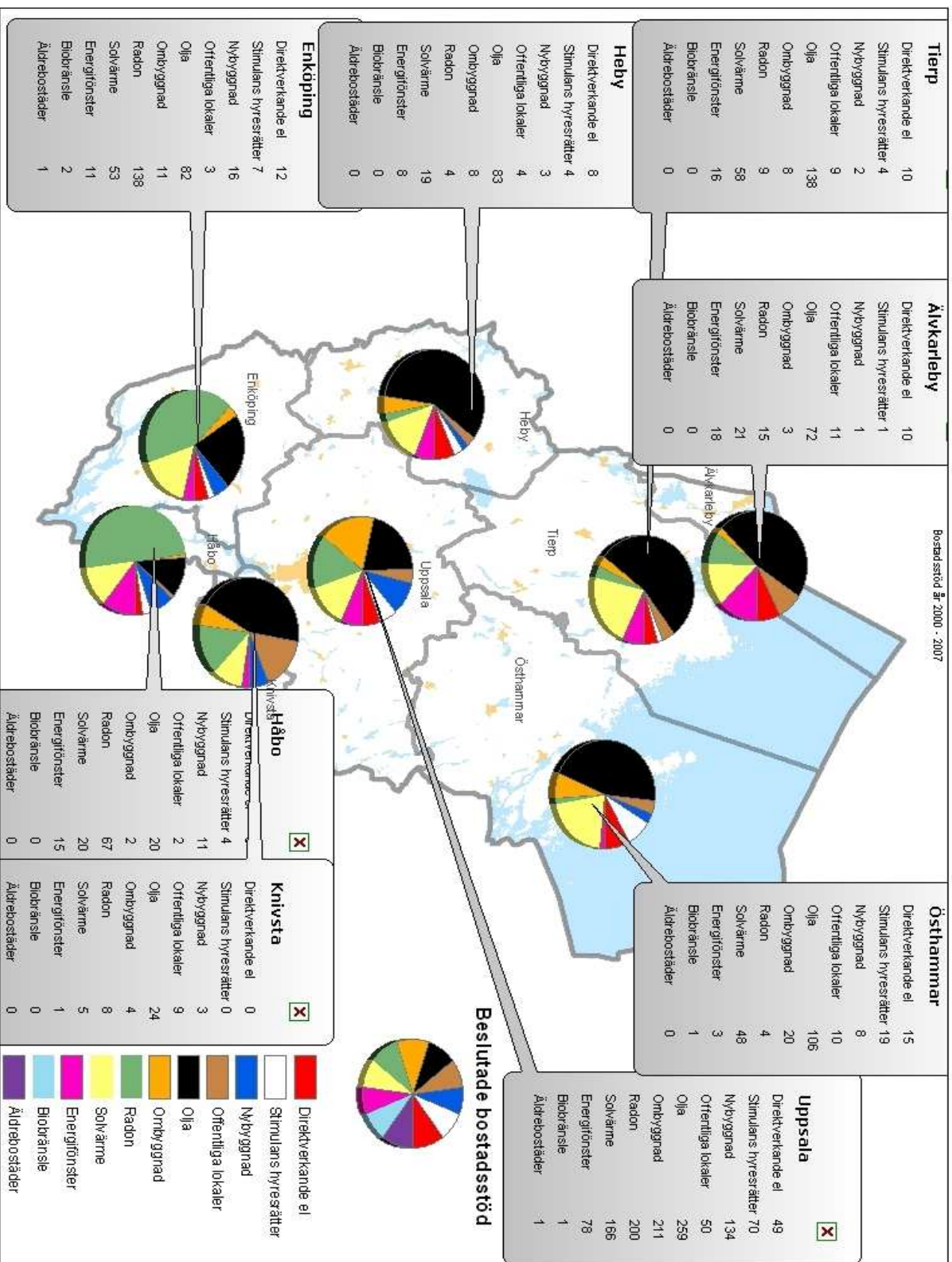
Installation av biobränsleanordning i nybyggda småhus

Detta bidrag infördes den 1 januari år 2007 där syftet är främst att använda miljöanpassad energi (biobränsle) för uppvärmningsändamål. Bidraget gäller enbart vid nybyggnad av småhus. Bidraget är rambegränsat och är 30 procent av kostnad som överstiger 10 000 kronor. Bidraget är dock högst 15 000 kronor/småhus. Bidrag kan erhållas för panna, brännare, anordning för automatisk bränsletillförsel, ackumulatortank och för byggnation av skorsten.

Beviljade bidrag

År	Antal ärenden	Antal småhus	Beviljat bidrag kr
2007	5	5	75 000

Stöd till installation av biobränsleanordningar är efter regeringens budgetproposition tänkt att finnas t. om. år 2008

Vad är radon?

Radonet i våra bostäder kommer från radium -226, ett radioaktivt grundämne som finns allmänt i naturen. Dess atomkärnor sönderfaller utan yttre påverkan och ädelgasen radon bildas. Radonet sönderfaller i sin tur till radondöttrar, som består av radioaktiva metallatomer. Vid sönderfallet utsänds joniserande strålning (alfa-, beta-, respektive gammastrålning). Radon luktar inte, syns inte och smakar ingenting. Markradon är det vanligaste men kan även komma från blågrå lättbetong "blåbetong" som tillverkades mellan åren 1929 och 1975. Radon kan också finnas i dricksvattnet, oftast i bergsborrade brunnar och där radonet vid spolning frigörs till inomhusluften. Det enda sättet att upptäcka radon i inomhusluften är att mäta med spårfilm som kan erhållas mot en mindre kostnad via kommunernas miljökontor. För att sedan upptäcka läckagepunkter i huset behövs sedan särskilda instrument.

Hälsorisker

Utomhus späds radonet snabbt ut men inomhus fastnar radon ofta på damm och cigarettrök. Radondöttrar fastnar till en del i luftvägarna, där de sönderfaller och sänder ut bla. alfastrålning. Denna kan skada cellerna i lufrör och lungor. Bor man under lång tid i ett hus med förhöjda radongashalter riskerar man att drabbas av lungcancer. Att bo i radonhus och dessutom vara rökare anses särskilt riskabelt, inte bara för rökaren utan även för familjemedlemmar. Även passiva rökare löper en risk att drabbas av lungcancer från radon. Man beräknar att ca.500 personer i Sverige årligen dör i lungcancer orsakad av radon och av dem är 90 procent rökare! Om man sänker radonhalten i alla hus som ligger över 200 becquerel per kubikmeter inomhusluft (Bq/m³) kan man enligt Statens strålskyddsinstitut (SSI) på sikt undvika ca. 200 lungcancerfall varje år.

Bidrag och inkomna ansökningar

Staten ger bidrag för att sänka radonhalten i inomhusluften i egna hem. Länsstyrelsen beslutar om vilka åtgärder som bedöms nödvändiga för att sänka radonhalten i egna hem när den överstiger 200 becquerel per kubikmeter inomhusluft. Bidraget ges med 50 % av kostnaden men högst 15 000 kronor per bostadslägenhet. Regeringen har avsatt 32,8 miljoner kronor årligen för radonsanering i landet som helhet. Tilldelning till länsstyrelserna har skett efter uppvisat behov. Bidrag har beviljats med drygt 5,3 miljoner kronor till 485 egna hem i länet för åtgärder mot radon.

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunerna i länet under år 2005 – 2007 genomfört radonkampanjer i samarbete med Boverket. Avsikten med radonkampanjerna har varit att få länsinnevanorna att utföra radonmätningar och åtgärder mot radon.

Beviljade bidrag

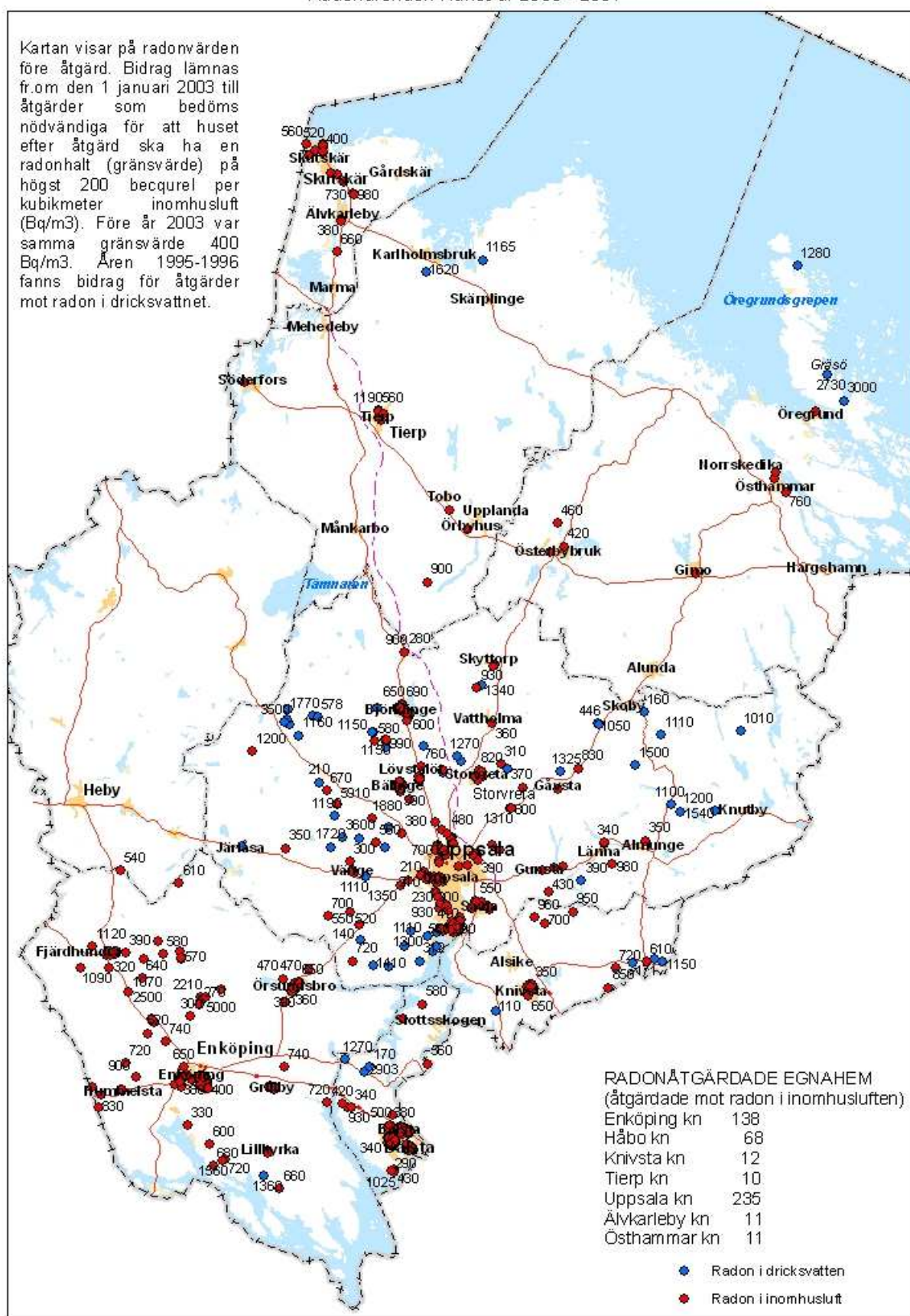
År	Antal ärenden	Antal lägenheter	Beviljat bidrag kr
*2007	94	94	946 057
2006	96	96	1 036 871
2005	74	74	889 373
2004	65	65	806 660
2003	55	55	649 094
2002	45	45	490 943
2001	21	21	225 345
2000	35	36	301 266

*År 2007 inkom till länsstyrelsen 144 ärenden gällande radonsaneringarna dock tog de avsatta pengarna slut i början av oktober månad

SSI har beräknat att 35 % av de radonrelaterade lungcancerfallen orsakas av exponeringar i bostäder med radonhalter över 400 Bq/m³ och 20 % av exponeringar mellan 200 och 400 Bq/m³. Av de förväntade 500 årliga fallen i Sverige skulle alltså 175 orsakas av exponeringar i bostäder med radonhalter överstigande 400 Bq/m³. Närmare 100 fall skulle orsakas av exponeringar i bostäder med 200-400 Bq/m³. I verkligheten blir andelen fall som kan undvikas genom radonsänkande åtgärder lägre eftersom radonhalten inte sjunker till noll i de sanerade bostäderna. SSI:s beräkningar visar dock att närmare 150 liv kan sparas per år genom åtgärder i alla bostäder med halter över 400 Bq/m³. Av dem skulle ett trettiotal vara icke rökare.

Radonärenden i länet år 2000 - 2007

Kartan visar på radonvärden före åtgärd. Bidrag lämnas fr.om den 1 januari 2003 till åtgärder som bedöms nödvändiga för att huset efter åtgärd ska ha en radonhalt (gränsvärde) på högst 200 becquerel per kubikmeter inomhusluft (Bq/m³). Före år 2003 var samma gränsvärde 400 Bq/m³. Åren 1995-1996 fanns bidrag för åtgärder mot radon i dricksvatten.

Bestämmelser kring statliga energistöd och radonbidrag

- Förordning (2005:1255) om stöd för **konvertering från direktverkande elvärme** i bostadshus samt Boverkets föreskrift (BFS 2006:2 med gjorda ändringar)
- Förordning (2005:205) om stöd till **investeringar i energieffektivisering och konvertering till förnybara energikällor i lokaler som används för offentlig verksamhet** samt Boverkets föreskrift (BFS 2005:6)
- Förordning (2000:287) om statligt bidrag till **investeringar i solvärme i bostadshus** samt Boverkets föreskrift (BFS 2000:16)
- Förordning (2006:1028) om stöd för **installation av solvärme i kommersiella lokaler** samt Boverkets föreskrift (BFS 2006:15)
- Förordning (2006:1587) om **stöd för installation av energieffektiva fönster eller biobränsleanordningar i småhus** samt Boverkets föreskrift (BFS 2007:2)
- Förordning (1988:372) om **bidrag till åtgärder mot radon i egna hem** samt Boverkets föreskrift (BFS 2003:1 med gjorda ändringar)

Fakta om länsstyrelsen

Länsstyrelsen är en statlig myndighet direkt under regeringen med uppgifter inom nästan hälften av statsbudgetens olika politikerområden. Länsstyrelsen verkar att de nationella målen får genomslag i länet samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden.

Verksamhetsidé för Länsstyrelsen i Uppsala län

Vi ska arbeta för länsinnevånarnas bästa
Vårt arbete ska leda till

- Ett säkert och jämställt samhälle
- En god livsmiljö
- En god naturmiljö och ett levande kulturarv
- En långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt

Kontakta oss:

Har du frågor kring stöd/bidrag etc kontakta:
Plan- och bostadsenheten

Tomas Öslund Tel. 018-195242, thos@c.lst.se

MEDDELANDESERIEN 2008

1. *Bygga och bo i Uppsala län - Bostadssubventioner, volymer och bidragsunderlag, Helårsöversikt 2000 - 2007*
2. *Sammanställning av projekt som Länsstyrelsen under 2007 beviljat medel för alkohol- och narkotika-förebyggande insatser samt bidrag till ungdomsvård och missbrukarvård. m.m.*
3. *Berusningsstudier, en studie utifrån metoden Ansvarsfull alkoholservering*
4. *Ungdomsstudier, en studie utifrån metoden Ansvarsfull alkoholservering*
5. *Tillämpning av tobakslagen - Anmälan och egentillsyn*
6. *Gårdskär och Fågelsundet Marin inventering 2007"*
7. *Barnuppdraget i Uppsala län*
8. *Missbrukarvården i Uppsala län 2000-2006*
9. *På väg mot jämställdhet*
10. *Rätt våtmark på rätt plats*
11. *Energistöd för plånbok och miljö*

Länsstyrelsens reprocentral
Uppsala 2008

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN